

GRAM NEGRE

Potentilla reptans L.

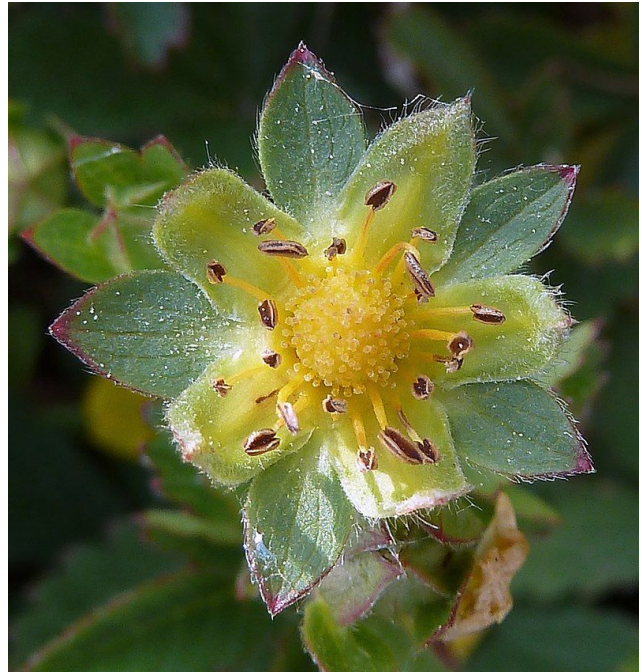
[1753, Sp. Pl. : 499] $2n = 28$

Potentilla reptans. Làmina: THOMÉ, OTTO WILHELM

Dibuix. ABBÉ H. COSTE

Calze i calicle. Foto: PHILMARIN

Potentilla reptans. Foto: PHILAMRIN

Corol·la de *Potentilla reptans*.
Foto: PHILMARIN.

NOMS POPULARS

- Alemany:** Kriechendes fingerkraut/Fünf-fingerkraut / Kriechen. fingerkraut
Anglès: Creeping cinquefoil/Cinquefoil / Creeping tormentil / European cinquefoil / European five-finger / Five finger grass / Five-leaf grass / Fivefinger / Fivefingered grass
Àrab: بنطافلن / عشبة القوى الزاحف/
Armeni: Մաստունի սողացող
Català: Cinc-en-rama/Fragassa / Gram de porc / Gram negre / Gram porquí / Mà de Crist / Maduixera borda / Peu de Crist / Peu de rata / Peutrist/ Peucrisp

Castellà:	Cinco en rama/Cinquefolio / Loraca / Pata de gallina / Pie de Cristo / Pie de gallina / Potentilla rastrera / Potentilla reptans / Quinquefolio
Danès:	Femfingerurt/Krybende potentil
Eslovac:	Nátržník plazivý
Eslovè:	Petoprstnik plazeči / Plazeči petoprstnik
Estonià:	Roomav maran
Finlandès:	Suikerohanhikki/Suikerohanhiki / Suikertava hanhikki
Francès:	Potentille rampante/Quintefeuille
Gaèlic:	Cúig mhéar mhuire
Gal·lès:	Pumnalen ymlusgol/Gwyn y merched / Llwynhidydd / Llysiau pumbys / Pennau'r gwŷr / Pumbys / Pumdalen gyffredin / Pumdalen ymlusgol / Pumnalen gyffredin ymlusgaidd / Sibaldia / Tinllwyd / Traeturiaid y bugeilydd / Y felynllys / Y pumnalen
Grec:	Ποτενίλη η έρπουσα
Hebreu:	חמץ שן
Holandès:	Vijfvingerkruid/Klein vijtvingerkruid
Hongarès:	Indás pimpó/Kúszó pimpó
Italià:	Cinquefoglia comune
Noruec:	Kryptepperot / Krypmure
Persa/Farsi:	پنتیلا ریتنس
Polonès:	Pięciornik rozłogowy
Portuguès:	Cinco-em-rama/Potentilla / Potentilha / Quinquefólio / Tormentilha
Serbi:	Петопрста/ Petoprsta
Suec:	Rev-fingerört
Turc:	Beşparmakotu
Тхес:	Мочна плазивá/Мочна пѣтилистек
Ucraïnès:	Перстач повзучий
Xinès:	匍匐委陵菜

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins el gènere, *Potentilla reptans* es distingeix per tenir les fulles palmaticompostes, amb 5 foliols amb 15-.20 dents, verdes per ambdues cares, flors pentàmeres, grogues, amb segments del calicle normalment més llargs que els sèpals, núcules rugoses, glabres; amb estolons herbacis molt llargs, reptants, prims, amb flors de 1.5- 3 cm, solitàries a l'axil·la de les fulles als estolons. Peciol de les fulles molt llarg, esparsament pilós.

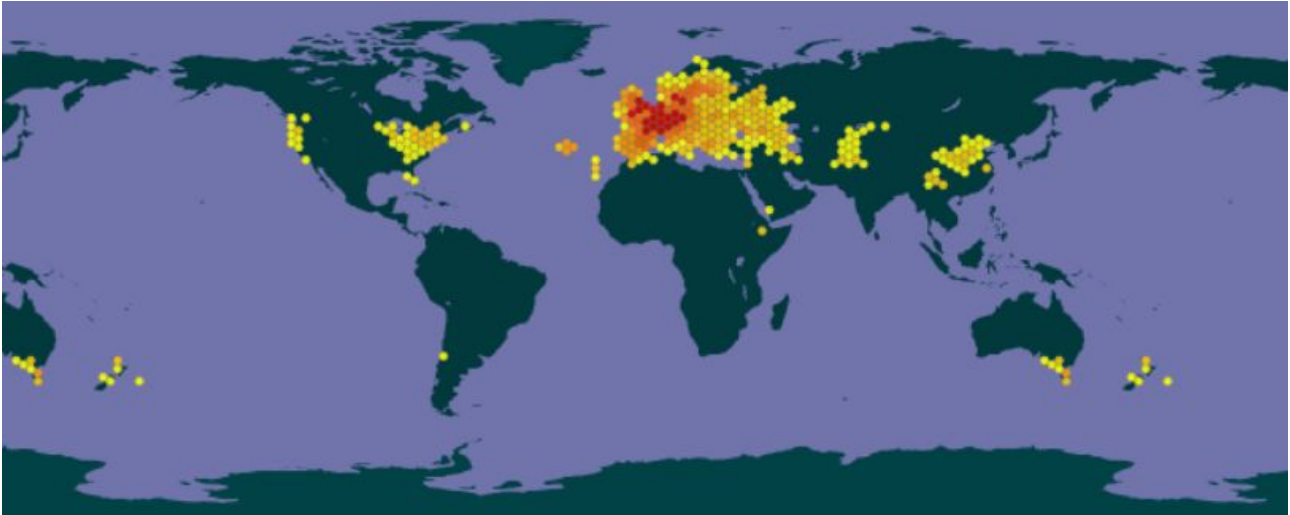
Dins la família de les Potentillàcies, el gènere *Potentilla* es distingeix per ser plantes herbàcies de fulles palmaticompostes (o pinnaticompostes), amb ovari súper, estams nombrosos, flors amb corol·la ben visible, amb calicle, estils curts.

La família de les *Potentillaceae* J.G. Agardh es distingeix per tenir les flors dialipètals, superovàriques, polistèmones, flors regulars amb 4-5 pètals, i fruit sec pluricapelar. [Algunes Rosàcies properes (*Rubus*, *Fragaria*) tenen el fruit en polidrupa].

Potentilla reptans és planta vivaç, una mica pubescent, amb soca gruixuda de la qual ixen tiges llarga axil·lars, simples, estoloníferes, radicants als nusos al llarg de tota a llur longitud. Fulles peciolades, digitades, amb 5 foliols oboblongs en tascó, verds per ambdues cares, una mica pilosos, dentats a tot el marge, amb la dent terminal menor. Estípules enteres o bidentades. Flors grogues, de 15-30 mm de diàmetre, axil·lars, solitàries, llargament pedunculades. Calicle amb 5 lòbuls majors que els 5 del calze. Pètals 5, emarginats, ultrapassant el calze. Carpels tuberculosos.

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa en replans argilosos humits. A Catalunya es pot trobar a totes les comarques. Es troba per Europa Àsia, Àfrica del Nord, Amèrica del Nord SE d' Austràlia i Nova Zelanda.

Potentilla reptans al món, segons GBIF

ESOTERISME

La planta s'empra en rituals per a promoure la riquesa i la salut.

HISTÒRIA

NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) recomanava la rel del «*pentaphylli, five-lived, five-finger's grass, cingfyl*» com astringent i càlida contra tota mena de fluxos i per aturar qualsevol hemorràgia, per reparar el fetge o els pulmons; i com a resolutive de nafres putrefactes a la boca. La rel bullida en vinagre, contra l'herpes i úlceres que regalimin. Recomanava prendre'n 2 g amb licor, cada cop. La considerava herba regida per Júpiter. Prenent-ne 1.5 g amb vi blanc o vinagre blanc abaixa la febre. Per fora va bé contra estomatitis, fistules, nafres. Contra la icterícia o l'amigdalitis cal prendre 120 g de la infusió uns dies seguits. Contra l'epilèpsia caldrà prendre-ho un mes seguit. Contra les infeccions genitals millor prendre la llet on s'hagi bullit la rel. Contra el mal de queixal millor glopejar el vinagre on s'hagi bullit la rel. Contra la tos o la ronquera, millor prendre la infusió amb mel. Contra el tremolor a les mans, aplicar-hi l'hidrolat o destil·lat de la planta tot sovint. El vinagre on s'hagi bullir la rel va bé per reduir els tendrums, herpes, gangrenes, sarna i altres afeccions superficials a la pell. Contra la gota, aplicar el de la rel. Contra la ciàtica, amés, beure la infusió. Contra les hèrnies, contusions o ferides, aplicar la infusió per fora beure-la.

PROPIETATS MEDICINALS

És una de les principals plantes astringents. O sigui que tonifica els teixits, asseca les mucositats i atura les hemorràgies.

- antiespasmòdic
- antiinflamatori
- antioxidant
- antitumoral
- astringent
- cardioprotector
- citotòxic
- cosmètic
- depuratiu
- desintoxicant
- febrifug
- vulnerari

USOS MEDICINALS

- aftes bucal
- angina de pit
- *Bacillus cereus*
- càncer de mama MCF-7
- càncer de matriu
- *Candida albicans*
- ciàtica
- colesterol HDL baix
- contusions
- cremades
- diabetis
- diarrea
- disenteria
- enuresis
- epilèpsia
- estomatitis (boca)
- febre
- ferides
- fistules
- gingivitis
- gota
- hemofilia
- hemorràgies
- hemorroides UI
- hepatitis
- hèrnies
- herpes
- icterícia
- infeccions genitals
- infeccions urinàries
- leucorrea
- *Lysteria monocytogenes*
- mal de coll
- mal de queixal
- mastitis
- nafres bucal
- *Proteus vulgaris*
- *Pseudomonas aeruginosa*
- reuma
- *Rhizopus sp.*
- Sarna
- tendrums
- tos
- tremolors a les mans
- tuberculosi
- tumors
- úlceres internes
- úlceres externes

PRINCIPIS ACTIUS DE LA POTENTILLA REPTANS

- 2',4',6',4-tetrahidroxi-chalcona-2'-O-beta-D-glucòsid
- 3-oxo-ursan-èster-glucòsid REL
- 11-metoxi-ursan-èster glucòsids REL
- àcid cafeic
- àcid el·làgic
- àcid ferúlic
- àcid p-cumàric
- àcid tormèntic REL
- agents tànnics
- catequina
- kaempferol
- proto-antocianidines
- quercetina
- quercetina-3'-glucòsid
- quercetina-3,7-diglucurònid
- tanins
- triterpenoides